

Kainuun liitto

Eriksliite nro: 2
Mv 17.12.2018, asia nro: 5

Kainuun maakuntaudistus / maakuntastrategia

Kainuun maakuntavaltuusto 17.12.2018
Jouni Ponnikas, Kainuun liitto

Esityksen sisältö

- Maakuntastrategia
- Palvelulupaus
- Maakuntakonsernin toimintaa ohjaavat arvot
- Maakuntakonsernin pitkän ajan Kainuun kehittämisen tavoitteet 2040

Maakuntalakiesityksen mukaan strategiasa tulee huomioida:

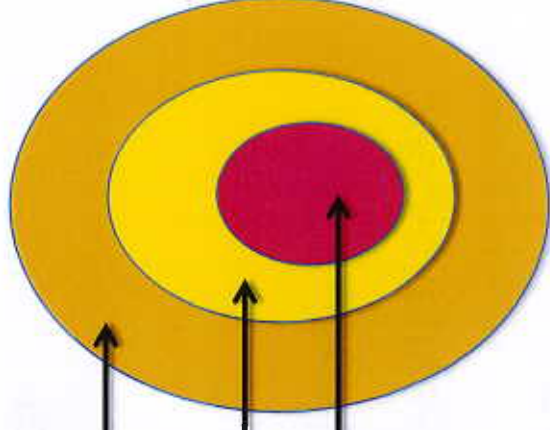
- 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen maakunnan tehtävälalla;
- 2) palvelujen järjestämisestä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset;
- 3) maakunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) alueiden, alueiden käytön, elinympäristön laadun ja alueen elinkeinojen kehittäminen;
- 5) omistajapolitiikka;
- 6) henkilöstöpolitiikka;
- 7) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

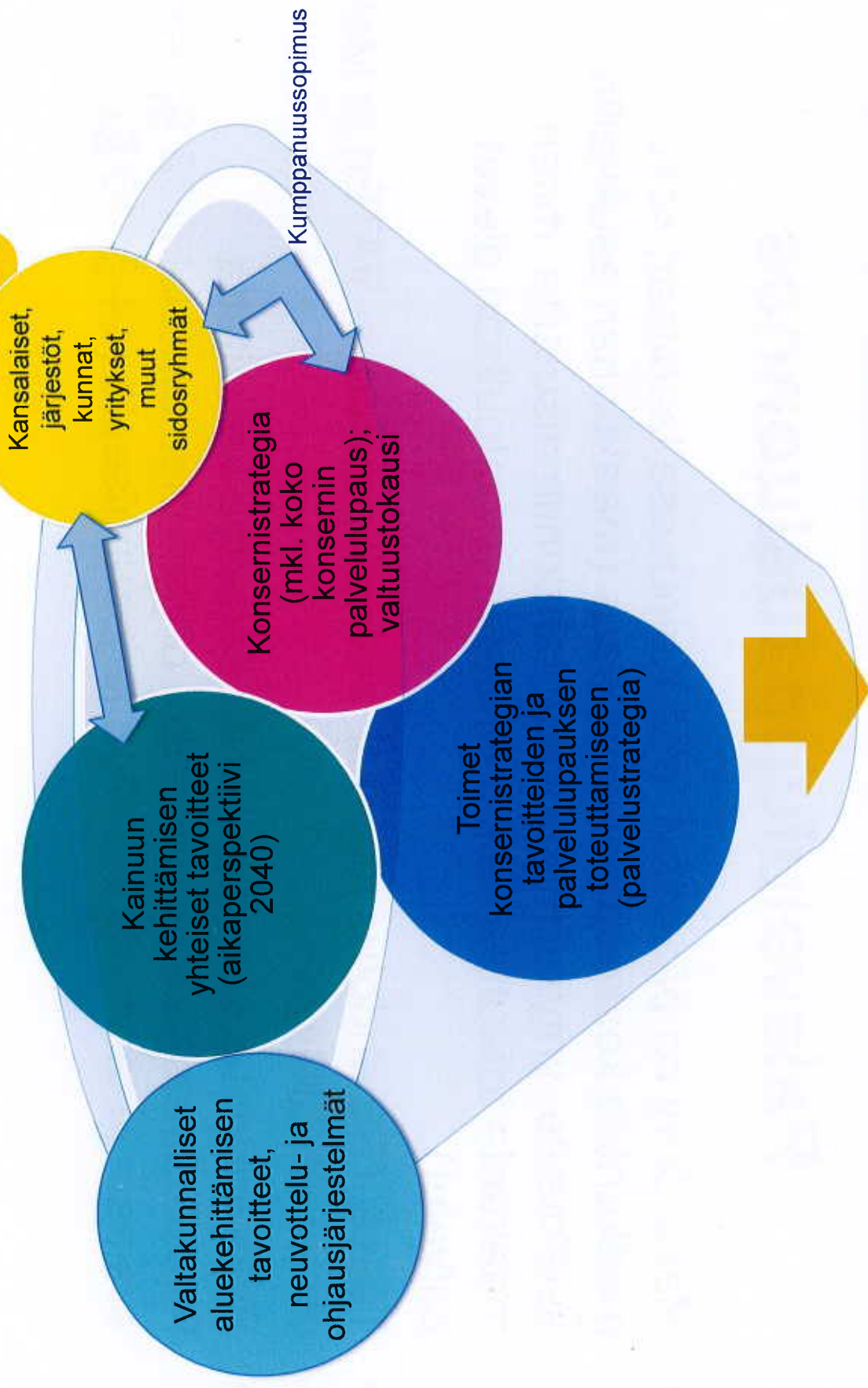
Kohdat 5 ja 6 koskevat maakuntakonsernia; muut osat koko maakuntaa (asukkaat, yritykset, järjestöt).

Millainen strategia?

- Alueen kehittämisen tavoitteet:
  - Koko maakunnan strategia (maakuntakonserni + kansalaiset + sidosryhmät, järjestöt, yritykset, kunnat - kump.sopimuksilla)
  - Mitä maakunnan työkaluilla halutaan tehdä (palvelulupaus)
  - Maakunnan sisäinen strategia (palvelustrategia; henkilöstöpolitiikka)

KAINUUN MAAKUNTASTRATEGIA 2040

Palveluluppausluonnos

- Maku Ohry on päättänyt, että Kainuussa laaditaan koko maakuntaa koskeva palvelulupaus (maakunnan asukkaille, asiakkaille, yrityksille osoitettu tahdonilmaisu siitä, miten maakunta toteuttaa kaikki järjestämisvastuullaan olevat palvelut)
- Tässä TR6 ehdotus laajaksi palvelulupaukseksi VATEn ja Maku ohryn käsittelyyn
- Palvelulupaus ei muuta lailla säädettyä veloitetta.
Palvelustrategiaa ja –lupausa ohjaa: maakuntalaki (35 §); laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (14 §, 15 §).

Palvelulupauksen lähtökohtia

Kainuun liitto

- Palvelulupaus voi olla uskottava ja toteutua vain, mikäli alueella tehdään tuloksellista yhteistyötä ja luottamus pääoma on riittävällä tasolla.
- Maakuntakonsernin yhteiset toimintaa ohjaavat arvot huomioidaan palvelulupauksessa (sisältö, toteutus, seuranta)
- Uskottavat, toimintaa ohjaavat ja toiminnassa selkeästi esille tulevat arvot ja palvelulupaus ovat alueen vetovoimatekijöitä ja osa alueen maineyötä – ”rima pitää asettaa kunnianhimoisesti riittävän korkealle”, jotta Kainuu erottuu muista, menestyy kilpailussa työvoimasta, opiskelijoista, asukkaista, matkailijoista ja investoinneista sekä vahvistaa alueen elinvoimaa sekä asukkaiden ja luonnon hyvinvointia
- Palvelulupaus kirjataan maakunnan ja palveluntuottajien välisiin sopimuksiin ohjaamaan tuotantoa sekä mahdollisiin kumppanuussopimuksiin
- Seuranta:
  - Osa lupauksen osa-alueista seurataan konsernitason ja osaa seurataan hallinnon osa-alueilla (sote-palvelut, kasvupalvelut jne.) ja niiden summa on konsernitason palvelulupauksen seuranta
  - Seurannassa mitataan lupauksen toteutumista organisaation (järjestäjän) näkökulmasta ja asiakkaan näkökulmasta
  - Seurantaan asetetaan monialainen seuranta- ja arviointiryhmä (kansalaiset, järjestöt, yritykset, oppilaitokset, kunnat – maakuntakonsernin asiakkaat ja yhteistyökumppanit kattavasti edustettuna)

Kainuun maakuntakonsernin (järjestäjän) palvelulupaus kansalaisille, asiakkaille, yrityksille

- Kainuussa on turvallista, luonto lähellä ja arki sujuu. Käytössäsi ovat monipuoliset ja laadukkaat palvelut. Kainuussa sinua tuetaan ja voit vaikuttaa. Maakuntaa kehitetään yhdessä.***

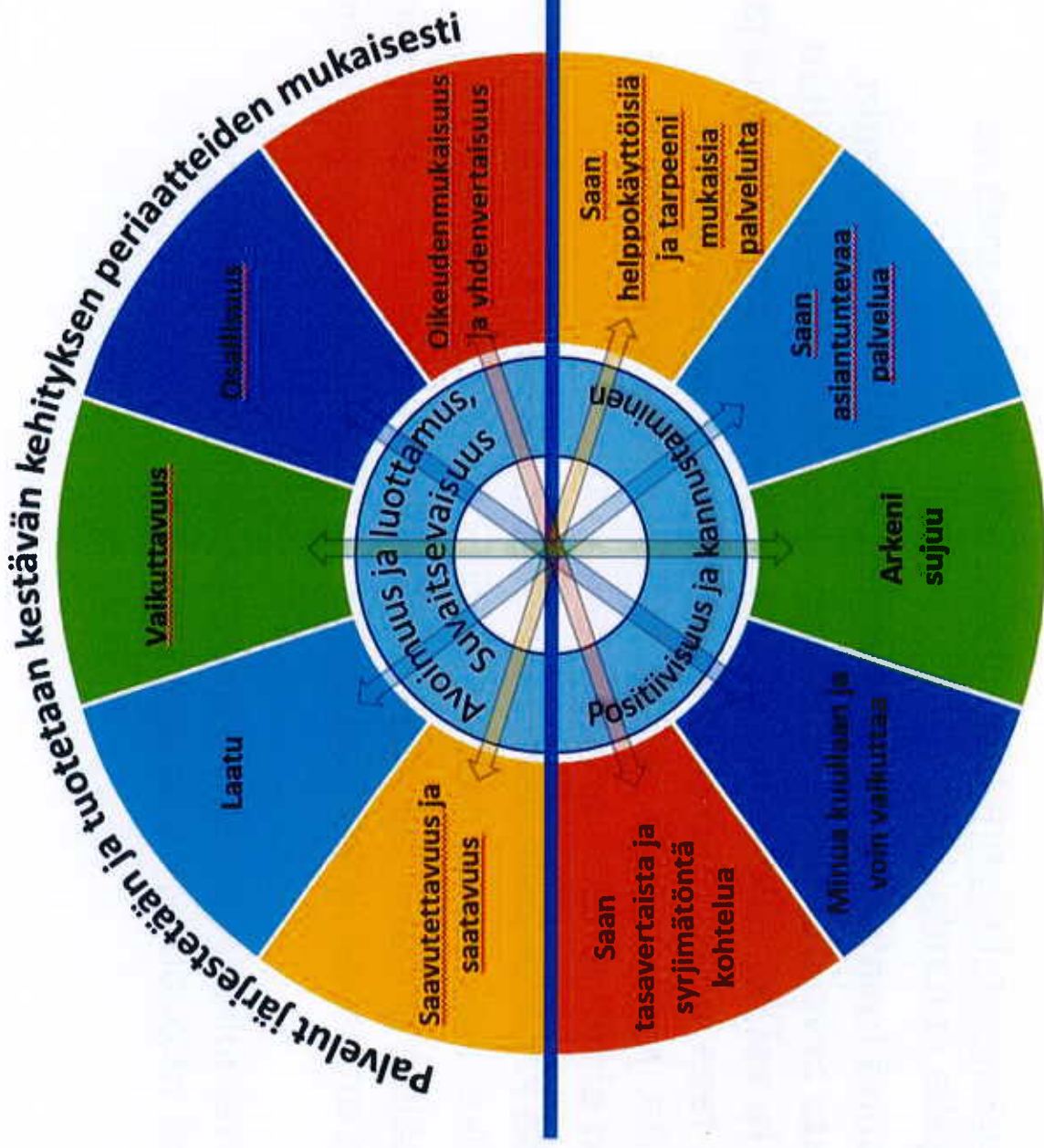

Kainut- laatuinen

palveluluppa
us (kriteerit
järjestäjän
sekä
asiakkaan /
asukkaan
näkökulmasta)

*Kainuussa
on turvallista,
luonto lähellä
ja arki sujuu!
Maakuntaa
kehitetään
yhdessä.*

Järjestämisenäkökulma

Asiakas- /asukasnäkökulma

Selite eo. palvelulupauksen visuaaliseen porttiin

Kainuun liitto

- Kuva kertoo mitä lupauksen kriteerit tarkoittavat asiakkaille ja mitä ne tarkoittavat järjestäjälle ja tuottajalle
- **Palvelulupaus ja siinä luvattavat asiat eroavat maakuntakonsernin toimintaa ohjaavista arvoista siinä, että palvelulupaus on järjestäjän lupaus asukkaille ja asiakkaille ja määrittää palvelujen järjestämistä ja tuottamista. Arvot taas ovat koko maakuntakonsernin toimintaa ohjaavia periaatteita, joiden pitää ohjata kaikkea sen toimintaa. Palvelulupaukseen sisällytetään arvot ja kriteerit.**
- Asiakaspuoli sisältää konkreettisia esimerkkejä siitä, miten periaatteet huomioidaan eri palvelukokonaisuuksissa (SOTE, kasvupalvelut jne.)
- Viranomaispuoli sisältää mittarit, lait, jotka määrittävät palveluita, sekä linkit maakuntakonsernin eri palvelukokonaisuuksiin ja niiden palvelustrategioihin ja mittareihin
- Molemmat puolet ovat julkisia ja kaikille avoimia sekä visuaalisesti koukuttavia ja luovat vetovoimaista kuvaa alueesta

Tämä laaja kuvaus on erityisesti tulevan maakunnan omaan käyttöön ohjaamaan toimintaa ja konsernin Kainuun liitto osien omia palvelulupauksia ja -strategioita sekä koko maakuntakonsernin strategiaa I-III

Kainuun maakuntakonsernin (järjestäjän) palvelulupaus kansalaisille, asiakkaille, yrityksille – konsernia ohjaavat lupaus taustoittavat linjaukset I/III

- *Kainuun maakunnan monikanavaisesti järjestämät palvelut ovat esteettömästi saatavissa ja saavutettavissa koko Kainuussa kaupunki- ja maaseutualueilla. Palvelut ovat laadukkaita, yhdenvertaisuuden vaatimukset huomioivia, turvallisia, vastaavat tarpeita ja saavat aikaan tavoiteltuja vaikutuksia. Palvelujen järjestäjä tunnistaa ennakoivasti ne tarpeet, ongelmat ja mahdollisuudet, joihin palveluja kohdentamalla saavutetaan laajimmat ja pitkäkestoisimmat positiiviset vaikutukset. Palvelutarpeita sekä palvelujen laatua ja vaikuttavuutta seurataan ja ennakoidaan. Saadut havainnot ohjaavat palvelujen kehittämistä ja kohdentamista. Tunnistettuja kehittämistarpeita ratkaisemaan luodaan toimivia palveluketjuja ja -kokonaisuuksia.*

Kainuun maakuntakonsernin (järjestäjän) palvelulupaus kansalaisille, asiakkaille, yrityksille – konsernia ohjaavat lupauksista taustoittavat linjaukset II/III

Kainuun liitto

- *Kainuussa luonto on lähellä. Luontoa ja luonnonvaroja hyödynnetään monipuolisesti ja kestävästi tuotteiden, palvelujen, virkistytymisen ja hyvinvoinnin lähteenä.*
- *Kansalaisten osallisuuden tasavertainen turvaaminen, asiakas- ja ratkaisukeskeisyys sekä laaja kumppanuus ovat palvelujen järjestämistä ja kehittämistä ohjaavia periaatteita. Järjestöt, yritykset, kansalaiset, kunnat, maakuntakonserni ja muu julkinen sektori rakentavat yhdessä Kainuun elinvoimaa ja hyvinvointia. Kainuun maakunta mahdollistaa kaikkien osallistumisen sekä on luotettava ja tavoiteltu yhteistyökumppani, joka esimerkiksi vahvistaa toimivaa ja tuloksellista yhteistyötä sekä luottamus pääomaa Kainuussa.*

Kainuun maakuntakonsernin (järjestäjän) palvelulupaus kansalaisille, asiakkaille, yrityksille – konsernia ohjaavat lupaus taustoittavat linjaukset III/III

Kainuun liitto

- *Hallinnon, kansalaisten ja kehittäjäkumppaneiden vuoropuhelulle on käytössä toimivat yhteydenpitokanavat. Asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden antama palaute, palvelukokemukset ja ideat ovat tärkeitä ja ohjaavat palvelujen kehittämistä. Toimintatapoja ja toiminnan painopisteitä muutetaan tarvittaessa olosuhteiden muutosten ja saadun palautteen edellyttämällä tavalla.*
- *Palvelujen tuottajat ja maakuntakonsernin yhteistyökumppanit velvoitetaan sopimusjärjestelyillä noudattaman palvelulupausa. Annetun palvelulupauksen toteutumiselle asetetaan mittarit, joita seurataan ja mahdolliset havaitut puutteet korjataan. Kainuun maakuntahallitus asettaa palvelulupauksen seurantaan monialaisen seuranta- ja arviointiryhmän. Maakuntahallitus ja -valtuusto vastaavat siitä, että annettu palvelulupaus toteutuu.*

Maakuntakonsernin toimintaa ohjaavat arvot

Luottamushenkilöt, työntekijät: arvot

- Luottamushenkilöt: eniten korostuivat:
  - suvaitsevaisuus, **yhdenvertaisuus**, luottamus, **oikeudenmukaisuus**, **avoimuus**, koko Kainuun huomiointi
- Työntekijät: eniten korostuivat:
  - asiakaslähtöisyys, **yhdenvertaisuus**, **avoimuus**, **oikeudenmukaisuus**
- **Maakunnallisten luottamushenkilöiden ja työntekijöiden kysely:**
  - Huoli maakuntaudistuksen negatiivisista vaikutuksista maaseutualueiden palveluihin ja elinvoimaan
  - Toive alueellisesta tasa-arvosta maakuntakonsernin toimintaa ohjaavaksi arvoksi

Kainuun soten nykyiset arvot:

Kainuun liitto

- **Asiakaslähtöisyys** (ihmisarvoa ei loukata; vakaumusta, ihmisarvoa ja yksityisyyttä kunnioitetaan; asiakkaan tarpeet ja yhteisesti sovitut kriteerit; vuorovaikutteisuus; toimiva palautejärjestelmä; alueellinen tasavertaisuus; ennaltaehkäisy)
- **Avoimuus ja luottamus** (päättöksenteon läpinäkyvyys; tiedottaminen; vuorovaikutteisuus; avoin keskustelu; avoimuus suurelle yleisölle avoimesti, selkeästi ja nopeasti; luottamus ihmisiin, välineisiin, organisaatioihin ja instituutioihin)
- **Oikeudenmukaisuus** (alueellinen tasa-arvo; johdetaan keskitetysti ja toimitaan hajautetusti; työntekijöitä kohdellaan tasa-arvoisesti; tasapuolinen kohtelu; sovitut ja yhdenmukaiset periaatteet; palvelujen saataavuus; oikeudenmukaisuus työkaveria kohtaan; samanlaisia tapauksia kohdellaan samalla tavalla)
- **Vastuullisuus** (laaja-alainen vastuullisuus: asiakkaat, työtoverit, luottamushenkilöt, talous, ympäristö, monikulttuurisuus, suvaitsevaisuus)

Ehdotuksia maakuntakonsernin toimintaa ohjaaviksi arvoiksi*

- Avoimuus ja luottamus
- Suvaitsevaisuus
- Positiivisuus ja kannustaminen
- Oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus (myös palvelulupauksen kriteeri)
- Kestävä kehitys
- *ks. erillinen liite (Kainuun maakuntakonsernin kehittämistyön arvot)

• Avoimuus ja luottamus

- Avoimuus ilmenee avoimena toimintakulttuurina Kainuun maakuntakonsernissa. Avoimuus on myös sitoutumista keskusteluun ja vuoropuheluun asukkaiden, asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Samoin päätöksenteon läpinäkyvyys, aktiivinen viestintä, tavoitettavuus ja läsnäolo sekä erilaisuuden hyväksyminen ja arvostaminen sekä vaikeidenkin asioiden esille ottaminen ja käsittely kuuluvat avoimuuteen. Samoin siihen liittyy sosiaalinen ja luottamuspääoma, jotka ovat alueen toimijoiden välistä luottamusta, sujuvaa yhteistyötä sekä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Luottamuspääoma tarkoittaa organisaation sisäisissä ja ulkoisissa suhteissa vallitsevaa luottamuksen ilmapiiriä. Sosiaalisen ja luottamuspääoman vahvistaminen aktiivisena toimintaa ohjaavana arvona merkitsevät sujuvaa ja tuloksellista toimijoiden välistä yhteistyötä ja luottamusta, jotka vahvistuvat yhteistyöllä saavutettujen onnistumisten kautta. Sosiaalisen ja luottamuspääoman vahvistaminen toimintaa ohjaavana arvona koskee konsernin sisäistä toimintaa sekä sen yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

- **Suvaitsevaisuus**
  - Kainuu tarvitsee kansainvälisyyttä: asukkaita, matkailijoita, työntekijöitä, opiskelijoita, asiantuntijoita ja investointeja ulkomailta. Suvaitsevaisuus edistää kestäväää kansainvälisyyttä, kotoutumista ja tulijoiden integroitumista Kainuuseen. Onnistunut kansainvälistyminen tuottaa elinkeinotoimintaan taloudellista lisäarvoa sekä tukee kansalaisten hyvinvointia. Suvaitsevaiset kansalaiset suhtautuvat aktiivisesti ja avoimesti muihin kulttuureihin ja kansallisiin sekä yleensä erilaisuuteen.
- **Positiivisuus ja kannustaminen**
  - Positiivisuus on Kainuun arvostamista ja siihen kiintymistä sekä alueen monipuolisten vahvuuksien ja mahdollisuuksien tiedostamista ja niistä kertomista. Nykyhetkeä ja tulevaisuutta arvioidaan positiivisesti vahvuuksien ja mahdollisuuksien kautta.

- **Oikeidenmukaisuus ja yhdenvertaisuus**
  - Käsitteet oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, ja yhdenvertaisuus liittyvät läheisesti yhteen: ne tarkoittavat tasavertaisten mahdollisuuksien varmistamista kaikille sukupuolesta, etnisestä taustasta, kielestä, iästä, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta, vakaumuksesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä riippumatta. Samoin ne tarkoittavat alueellisesta (maaseutu- ja kaupunkialueet) tasa-arvosta huolehtimista. - *oikeidenmukaisuus / yhdenvertaisuus*

• **Kestävä kehitys**

Kainuun liitto

- **Kehityksen kestävyys** tarkoittaa nykyisten sukupolvien vastuuta ja solidaarisuutta tulevia sukupolvia kohtaan. Nykyhetken toiminta ei saa johtaa peruuttamattomiin tulevien sukupolvien elämisen mahdollisuuksia kaventaviin muutoksiin, vaan kestävässä kehityksessä näitä mahdollisuuksia päinvastoin kasvatetaan.
- Teknologian kehitys, sivistyksen, osaamisen ja tieteellisen tiedon kasvu avaavat tuleville sukupolville nykyistä laajemmat elämisen mahdollisuudet ja vaihtoehdot, jos vaan kehityksen kestävyydestä pidetään huolta. Kestävä kehitys jaetaan ekologiseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Maakuntakonsernin toiminta ei saa aiheuttaa kestäväntöntä mahdollisuuksien kaventumista näissä ulottuvuuksissa.

Kainuun kehittämisen yhteiset pitkän ajan (2040) tavoitteet, joihin maakuntakonserni yhteistyössä maakunnan muiden toimijoiden kanssa pyrkii

Visio 2026

- Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä on arvostettu edelläkävijä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäjänä ja kehittäjänä. Palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeita.

Toiminta-ajatus ja tehtävä

- Edistämme alueemme kainuulaisten terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia sekä tuemme itsenäistä selviytymistä. Järjestämme vastuullamme olevat sosiaali-, terveys- ja muut palvelut asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Kainuun vahvimmat menestys- ja vetovoimatekijät, joita tulevan maakuntakonsernin pitäisi pystyä Kainuun liitto vahvistamaan (työntekijä & luot.henk.kysely 5/ 2018)

- **Puhdas ja kaunis luonto** (242 mainintaa)
- Riittävät, laadukkaat ja saavutettavat palvelut eri ryhmille ja palveluiden kehittäminen (123 mainintaa)
- Työpaikkojen lisääminen, työllisyysasteen nostaminen ja tähän kytkeytyen houkuttelevat työpaikat ja hyvinvoiva henkilöstö (121 mainintaa)
- Koulutus ja osaaminen – osaavan työvoiman saataavuus sekä monipuolinen koulutustarjonta ja –mahdollisuudet (119 mainintaa)
- Matkailu, erityisesti luontomatkailu (102 mainintaa)
- Yrittäjyyden edistäminen ja tukeminen, yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen (60 mainintaa)
- Hyvä ja toimiva yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken, yhdessä tekeminen (49 mainintaa)
- Sujuva ja helppo arki, elämisen laatu (34 mainintaa)
- Positiivinen asenne, tulevaisuudenusko, kehittymishalu, innovatiivisuus (32 mainintaa)
- Turvallisuus (32 mainintaa)

Kainuun suurimmat ongelmat, jotka tulevan maakuntakonsernin pitää pystyä ratkaisemaan **täinuuun liitto** lieventämään (työntekijä & luot.henk.kysely 5/ 2018)

- Väestön väheneminen, ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen, muuttotappiot erityisesti nuorista ja työikäisistä (298 mainintaa)
- Työttömyys, yritysten ja työpaikkojen väheneminen (142 mainintaa)
- Palvelujen saatavuuden heikkeneminen (141 mainintaa)
- Pula osaavasta työvoimasta (135 mainintaa)
- Kainuulaisten sairastavuus, syrjäytyminen ja sosiaaliset ongelmat (67 mainintaa)
- Koulutus- ja opiskelumahdollisuuden kaventuminen (55 mainintaa)
- Saavutettavuus; pitkät etäisyydet kuntien välillä ja muualle Suomeen, tieverkon kunto, heikko julkinen liikenne (41 mainintaa)
- Heikko talous ja elinvoima (39 mainintaa)
- Kainuun heikko imago ja vetovoima (32 mainintaa)
- Alueiden autioituminen ja syrjäseutujen kurjistuminen (31 mainintaa)

- Tuore ohjelmatyö hyödynnetään maakuntastrategiassa:
    - KAINUUN MAAKUNTASUUNNITELMA 2035
      - Strategiset tavoitteet vuoteen 2035
        - Hyödynnetään muotoiltaessa maakuntakonsernin strategian tavoitteita vuoteen 2040
1. **Yritystoiminnan kasvua osaamisella, viennillä ja investoinneilla** (kasvun pullonkaulojen ratkaisu, mkl. osaavan työvoiman saatavuus)
  2. **Toimivat palvelut, vetovoima ja luonnonläheisyys (KV ja ylimaakunnalliset yhteydet vyöhykkeet ja yhteistyö)**
  3. **Hyvinvoiva Kainuu** (hyvinvoinnin kehittäminen)
  4. **Kainuun kehityksen määrälliset tavoitteet** (väestö, talous, hyvinvointi, ympäristö, ilmastovastuullisuus)
  5. **Maku ohry 5.11: ”strategiatyössä tulee huomioida vielä mm. ilmastonmuutoksen vaikutukset nostaen esille mm. sitä, mitä Kainuu voi antaa ilmastonmuutoksen torjuntaan.”** KL ilmastostrategiatyö 2019 - 2020 hyödynnetään maakuntasrategian laatimisessa

- Kainuun pitkän ajan kehittämisen tavoitteet
    - Vähenevän ja vanhenevan väestönkehityksen pysäyttäminen
    - Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen, kohtaanto-ongelma ja työllisyysaste
    - Saavutettavuuden parantaminen
    - Palvelujen kehittäminen (saavutettavuus ja saatavuus koko Kainuussa)
    - Kainuun puhtas ja kaunis luonto sekä luonnonvarat – kestävä hyödyntäminen palveluina ja tuotteiden raaka-aineena sekä pito- ja vetovoimatekijänä
    - Koko Kainuun mahdollisuuksien optimointi
    - Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, kainuulaisten hyvinvoinnin vahvistaminen
    - Ilmastovastuullisuus
-

MH:n käsittely 3.12

Kainuun liitto

- Kainutlaatuisuus mukaan palvelulupausta ohjaaviin kriteereihin
- Kainuulaisen erityislaatuisuuden esille tuominen palvelulupaukseen
- Palvelulupauksen oltava sellainen, että kaikki kainuulaiset asukkaat (pysyvät ja osa-aikaiset), yrittäjät tai Kainuuseen muuttoon harkitsevat, asiakkaat (sote ja kasvupalvelut jne.) kokevat sen omakseen ja vetovoimaiseksi
- Arvoja vielä pöydällä paljon – niistä tehdään valintaa / yhdistämistä lopulliseen strategiaan
- Kestävä kehitys (mkl. sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus) tärkeää tuoda vahvasti esille

- PALVELULUPAUS?
- MAAKUNTAKONSERNIN TOIMINTAA OHJAAVAT ARVOT?
- KAINUUN PITKÄN AJAN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET?

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This not only helps in tracking expenses but also ensures compliance with tax regulations.

In the second section, the author provides a detailed breakdown of the monthly budget. It includes categories for housing, utilities, food, and entertainment. The goal is to allocate funds wisely to avoid overspending and to save for future needs.

The third part of the document focuses on investment strategies. It suggests diversifying the portfolio to include stocks, bonds, and real estate. The author also mentions the importance of regular reviews and adjustments to the investment plan based on market conditions.

Finally, the document concludes with a summary of key financial goals and a call to action for the reader to take control of their finances. It encourages a proactive approach to budgeting and investing to achieve long-term financial stability.